

מי נדרש להירשם כעוסק?

אם אתה אדם (יחיד), שותפות או חברה, העומדים למכור נכס, טובין או מקרקעין, או לתת שירות במהלך עסקיך - עליך להירשם כעוסק במשרד מע"מ האזורי הקרוב למקום העסק או הפעילות העסקית. הרישום חייב להתבצע לא יאוחר מהיום שבו החלה הפעילות העסקית.

אלו מסמכים יש להביא לצורך רישום כעוסק?

המסמכים הדרושים לצורך רישום כעוסק, על-פי הפירוט הבא: (יתכן ויידרשו מסמכים נוספים לקיום עסק, בהתאם לענף המבוקש)

בתום הליך הרישום תקבל הסבר לגבי מועד הדיווח - פעם בחודש או פעם בחודשיים (לפי גובה מחזור העסקאות) וכן טופס לתשלום המע"מ לדיווח הראשון, סיסמא ושם משתמש לצורך כניסה לאתר הרשות לקבלת שירות, תשלום וביצוע פעולות.

קבלת אישור על הרישום כעוסק

לאחר ביצוע הרישום תקבל אישור זמני על כך בו במקום (בהמשך, תישלח אליך בדואר תעודת עוסק מורשה). התעודה תוצג במקום בולט בעסק.

רישום במע"מ	המסמכים הדרושים
עוסק (יחיד)	<ul style="list-style-type: none"> • טופס רישום מלא וחתום על כל פרטיו (טופס 821) • תעודת זהות. • חוזה קנייה/שכירות של מקום העסק. • אסמכתא על קיום חשבון הבנק של העסק. במקרה של חשבון בנק משותף - על בן/בת הזוג למלא ולחתום על הצהרת חשבון בנק משותף. על בן/בת הזוג להגיע לתחנת מע"מ לצורך חתימה, או לחתום אצל המייצג. • מסמכים נוספים, המעידים על הקמת העסק ופעילותו כמו חשבוניות רכישת רכב, חשבוניות רכישת ציוד לעסק, היתרי בניה וכדומה.
שותפות (שני אנשים או יותר)	<ul style="list-style-type: none"> • טופס רישום מלא וחתום על כל פרטיו) טופס רישום 821 משולב עם 821 א. • תעודת זהות של כל אחד מהשותפים. • חוזה רכישה/שכירות של מקום העסק. • אסמכתא על קיום חשבון הבנק של השותפות. • בשותפות רשומה - אישור על רישום השותפות ברשם השותפויות. • על השותפים למנות נציג אחד מתוכם, שיפעל בשמם בכל הפעילות הנוגעת למע"מ.

<ul style="list-style-type: none"> • טופס רישום מלא וחתום על כל פרטיו (טופס רישום 821 משולב עם 821 א.) • תעודת רישום ברשם החברות. • פרוטוקול בעלי זכות חתימה לכל דבר ועניין. • תעודת זהות של כל אחד מהדירקטורים בחברה. • חוזה קנייה/שכירות של מקום העסק. • אסמכתא על קיום חשבון בנק של החברה. • מידע על הרכוש: סכום ההשקעה, מקורות המימון ומחזור העסקאות המשוער. 	<p>חברה בע"מ</p>

“עוסק פטור”

תוכל להיות מסווג כ"עוסק פטור" כאשר סכום מחזור העסקאות השנתי הצפוי שלך נמוך מ"הסכום הקובע" בחקיקה. (הסכום מתעדכן פעם בשנה, נכון לינואר 2016 הסכום הקובע הינו 99,006 ₪).

- על אף האמור לעיל, אם אתה בעל עיסוק/מקצוע חופשי כגון: רופא, אדריכל, טכנאי, טוען רבני ומנהל חשבונות, עליך להירשם כעוסק מורשה (וזאת ללא כל קשר לסכום מחזור העסקאות השנתי שלך).
- כעוסק פטור, אתה חייב ברישום במע"מ וכן:
  - (1) אתה פטור מתשלום מס ומהגשת דו"חות חודשיים.
  - (2) אתה נדרש להגיש פעם בשנה (עד ה- 31 בינואר) הצהרה על מחזור העסקאות שלך בשנה הקלנדרית שחלפה. [\(ניתן לדווח באתר האינטרנט של רשות המסים\).](#)
  - (3) אינך רשאי להוציא חשבוניות מס אלא קבלות בגין עסקאותיך.
  - (4) אינך רשאי לנכות מס תשומות הכלול בחשבוניות המס שהוצאו לך.
- אם סווגת כ"עוסק פטור" אך מחזור העסקאות שלך גבוה מ"הסכום הקובע", עליך לגשת למשרד אזורי של מע"מ על מנת לשנות את סיווגך ל"עוסק מורשה". פרטים נוספים בעניין דיווחים, הוצאת חשבוניות וכיו"ב אפשר לקבל במשרד מע"מ האזורי הקרוב למקום עסקך.

ניהול ספרי העסק

עליך לנהל פנקסי חשבונות לפי דרישות מס הכנסה ומס ערך מוסף וזאת בהתאם "להוראות מס הכנסה" (ניהול פנקסי חשבונות, (התשל"ג - 1973) משולב עם "תקנות מס ערך מוסף" (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ו - 1976. את פנקסי החשבונות, הרישומים ומסמכים אחרים הקשורים לניהול העסק עליך לשמור במשך שבע שנים.

בסיס מזומן

הכלל הבסיסי במע"מ קובע כי בעסקאות של מכר טובין מועד החיוב במס ערך מוסף חל עם מסירת הטובין לקונה וזאת ללא תלות בקבלת התמורה לעסקה. על מנת להקל על תזרים המזומנים של עסקים קטנים נקבע כי עוסק שמחזור עסקאותיו אינו עולה על 2 מיליון ₪ יחויב בתשלום המע"מ עם קבלת התמורה ולא לפני כן. בנוסף, יצרנים קטנים (שחל עליהם פרט 2(ג) לתוספת א' להוראות ניהול פנקסי חשבונות) יחויבו בתשלום המע"מ עם קבלת התמורה כל עוד מחזור עסקאותיהם אינו עולה על 3,800,000 ₪. מועד הוצאת חשבונית מס יהיה מועד התשלום וכן הוצאת חשבונית מס מחייבת דיווח גם אם לא הועברה בגינה תמורה.

ביצד מחשבים את סכום המע"מ

סכום המע"מ מחושב בשיעור קבוע ממחיר העסקה (נכון לינואר 2016 שיעור המע"מ הוא 17%). מחירה של העסקה הוא כפי שסוכם בין שני הצדדים - העוסק והלקוח - לרבות כל ההוצאות החלות על העסקה.

במקרה של עסקה, שמחירה מושפע מיחסים מיוחדים בין הצדדים (כגון קרבת משפחה), מחיר העסקה לעניין המס יהיה המחיר הנהוג בתנאים הרגילים, או סך העלות בתוספת הרווח המקובל בענף.

חשבוניות

מהי חשבונית עסקה?

כעוסק, עליך להמציא ללקוח חשבונית עסקה על כל מכירה או מתן שירות. חשבונית עסקה כוללת את הפרטים הבאים:

- שם העוסק.
- מספר עוסק.
- תאריך הוצאת החשבונית.
- מספר תעודת המשלוח (כאשר נדרשת תעודה כזו).
- שם הלקוח וכתובתו.
- תיאור הטובין או השירות.
- היחידה שלפיה נמדדת הכמות.
- הכמות.
- מחיר היחידה.
- סכום החשבונית.

מהי חשבונית מס?

אם אתה עוסק מורשה, אתה רשאי להוציא חשבונית מס במקום חשבונית עסקה ואתה חייב לעשות כן על-פי דרישת הלקוח. חשבונית מס משמשת כאסמכתא לעוסק מורשה המקבל אותה לצורך ניכוי מס תשומות, המותרות בניכוי. על החשבונית לכלול את כל הנתונים הבאים:

- שם העוסק וכתובת העסק.

- המילים "עוסק מורשה".
- מספר "עוסק מורשה".
- המילים "חשבונית מס".
- המילה "מקור" (על-גבי מקור החשבונית בלבד).
- מספר החשבונית (מספר סידורי).
- תאריך הוצאת החשבונית.

עליך לציין בחשבונית המס את הפרטים הבאים:

- פירוט העסקה.
  - מספר ותאריך תעודת משלוח (כאשר יש צורך להוציא תעודת משלוח).
  - המחיר ללא המס, (סכום המס בנפרד והמחיר הכולל).
  - חתימת העוסק, או חתימת עורך החשבונית מטעמו.
- חשבונית, שחסרים בה אחד או יותר מהנתונים כאמור, או שהנתונים בה אינם מדויקים או מלאים - לא תיחשב כחשבונית שהוצאה כדין.

ניכוי מס תשומות

עוסק זכאי לנכות מהמס שהוא חייב את מס התשומות שכלול בחשבונית שהוצאה לו כדין או ברשימון יבוא או במסמך אחר שאישר לעניין זה המנהל, ובלבד שרשימון היבוא או חשבונית המס נושאים את שמו של העוסק, ובלבד שהניכוי יעשה תוך שישה חודשים מיום הוצאת החשבונית או הרשימון. לא ניתן לנכות מס תשומות אלא אם הן לשימוש לצרכי העסק, על התשומה לשמש בעסקה חייבת במס (מס בשיעור מלא או אפס) ולא לעסקה פטורה ממס. מס תשומות ששילם עוסק לפני רישומו כדין יהיה ניתן לניכוי, ובלבד שהוכיח להנחת דעתו של המנהל שהתשומות נרכשו בשלבי הקמת העסק ושימשו להקמתו. קיימת אבחנה בין שני סוגי תשומות:

1. **תשומות על ציוד ונכסים קבועים**, הנוגעות לרכישת מבנה וציוד הקבע של העסק, שאינם מיועדים למכירה במסגרת הפעילות הרגילה של העסק: רכישת קרקע לעסק, הקמת מבנה, רכישת מכונות לעסק.
2. **תשומות על רכישות שוטפות לצורכי העסק**, כגון קניית מלאי סחורות לצורך מכירתן בעסק, רכישת חומרים המשמשים למתן שירות בעסק, וכן הוצאות על שירותים הניתנים לצורכי העסק, כמו ייעוץ, טלפון, חשמל ומים.

ניכוי מס תשומות על רכישת רכב לצורכי העסק:

בדרך כלל, אין לנכות מס תשומות על רכישת רכב פרטי (כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות מע"מ, התשל"ו-1976). אולם קיימים עיסוקים, כגון מורי נהיגה ומורי דרך, נהגי מוניות והסעת נוסעים שלגביהם אפשר לנכות מס תשומות על רכישת רכב פרטי, ככל שהרכב ישמש אך ורק לצורכי העסק. אפשר לנכות מס תשומות על רכישת רכב מסחרי שמשקלו עולה על 3,500 ק"ג (שאינו רכב פרטי),

כאמור לעיל), המשמש לצורכי העסק. למען הסר ספק בנושא זה, ולידיעה ברורה, אם המס על רכישת הרכב שבו מדובר מותר בניכוי, תוכל לבדוק בהוראות ניכוי מס תשומות בגין רכישת רכב ואופנוע כמתפרסם באתר הרשות, או לברר את העניין במשרד אזורי של מע"מ עוד לפני הרכישה. לשם כך עליך להציג עלון מכירה של הרכב, או פרטים מדויקים עליו.

ניכוי מס תשומות על הוצאות שוטפות בגין רכב המשמש לצורכי עסק:
לגבי רכב פרטי המשמש להפעלת העסק, אתה רשאי לנכות מס על ההוצאות השוטפות הכרוכות בו על-פי הפירוט הבא:

- אם עיקר השימוש בו הוא לצורכי העסק - תוכל לנכות עד 2/3 מסכום מס התשומות.
- אם עיקר השימוש בו הוא לא לצורכי העסק - תוכל לנכות עד 1/4 מסכום מס התשומות.

דו"ח תקופתי על פעילות עסקית

במעמד רישומך כעוסק מורשה תקבל טופס דו"ח תקופתי לתקופת הדיווח הקרובה. כמו כן תקבל סיסמת כניסה ראשונית לדיווח באתר האינטרנט, **ניתן לדווח ולשלם את הדוח התקופתי באמצעות אתר רשות המסים.**

תקופת הדיווח היא בת חודש או חודשיים, כפי שייקבע. הדו"ח התקופתי כולל:

- עסקאות שביצעת בתקופת הדיווח, כולל טובין שנטלת לשימוש עצמי או לשימושם של בני ביתך, לדוגמה: מזון שנטלת לביתך מהמכולת שלך.
- כל העסקאות שלגביהן היית חייב להוציא חשבונית בתקופת הדו"ח, ואת כל חשבוניות המס שהוצאת באותה תקופה, גם אם העסקה טרם בוצעה ו/או אם טרם התקבלה התמורה, או אם התמורה טרם התקבלה.
- פירוט סכום המס הכלול בתשומות העסק לפי תשומות ציוד ותשומות אחרות.
- בשורה האחרונה, "הסכום לתשלום", רשום את ההפרש בין סכום מס העסקאות ובין סכום מס התשומות.

אם סכום מס העסקאות גבוה מסכום מס התשומות - עליך להגיש דו"ח לתשלום.
אם סכום מס התשומות גבוה מסכום מס העסקאות, מגיע לך הסכום העודף - במקרה זה עליך להגיש דו"ח להחזר.

מתי עליך להגיש את הדו"ח התקופתי?

עליך להגיש את הדו"ח בתוך 15 יום מתום תקופת הדיווח.

אם אתה מדווח אחת לחודשיים, תקופת הדיווח שלך היא בת חודשיים. לדוגמה: דו"ח -04/2016
03/2016 יכלול את כל העסקאות שבוצעו בין 01/03/2016 ועד 30/04/2016, ויוגש לא יאחר מיום 15/05/2016.

דו"ח להחזר וגם "דו"ח אפס" יש להגיש במועד.

עוסקים, שאינם חייבי הדיווח המפורט ואשר משדרים את הדו"ח התקופתי באופן מקוון, יהיו רשאים לדווח ולשלם **לא יאחר מיום ה-19 של החודש העוקב לתקופת הדו"ח.**

לגבי עוסקים החייבים בדיווח מפורט, ניתן לקבל מידע באתר רשות המסים.

האם קיימת חובת דיווח גם במקרה שאין לך פעילות עסקית?

עליך להגיש את הדו"ח התקופתי במועד גם אם לא הייתה לך פעילות עסקית בתקופה מסוימת. במקרה כזה עליך לציין "אפס" במחזור העסקאות ובסכום לתשלום. אם אין לך פעילות במשך שתי תקופות דיווח רצופות, או יש לך עסקאות עונתיות או בלתי רצופות, פנה למשרד מע"מ האזורי כדי לברר אפשרות להקפיא את הדיווח.

מדוע כדאי להגיש את הדו"ח התקופתי בזמן?

חשוב מאוד להגיש את הדו"ח התקופתי בזמן. לידיעתך, איחור בהגשת הדו"ח יגרור נקיטת אמצעים (כאמור בחוק), כגון:

- הטלת קנס פיגורים.
- הטלת קנס חוב.
- הוספת הפרשי הצמדה וריבית.
- הטלת קנס מינהלי לפי חוק העבירות המנהליות (בנוסף לקנסות שלעיל).
- קביעת מס.

במקרים של איחורים חוזרים ונשנים תיתכן אף הגשת כתב אישום, נוסף על נקיטת אמצעים אחרים. גילוי מקרה של דיווח כוזב יגרור נקיטת אמצעים נגדך מצד רשויות המס.

היכן מגישים את הדו"ח התקופתי?

דו"ח לתשלום, דו"ח אפס ודו"ח להחזר עד "הסכום הקובע" - יש להגיש באחד מסניפי בנק הדואר, או באחד מהבנקים המסחריים, או על-ידי מייצג המקושר לשע"מ, או באינטרנט, לאחר קבלת סיסמה במשרד מע"מ אזורי או במוקד שירות לקוחות.

מתי מגישים דו"ח להחזר?

כאשר סכום מס התשומות עודף על סכום מס העסקאות, הנך זכאי להחזר.

היכן מגישים דו"ח להחזר?

את הדו"ח להחזר עליך להגיש כאמור להלן בכפוף לסכום שנקבע בתקנה 23(ג) לתקנות מע"מ (הסכום מתעדכן פעמיים בשנה: ב-1 בינואר וב-1 ביולי, בהתאם למדד. בינואר 2016 הסכום שנקבע הוא 18,636 ₪).

- דו"ח להחזר עד ל"סכום הקובע", כאמור לעיל, עליך להגיש באחד מסניפי בנק הדואר, או באחד מהבנקים המסחריים, או באמצעות דיווח מקוון באתר האינטרנט של רשות המסים.
- במקרים הבאים עליך להגיש את הדו"ח להחזר באמצעים מקוונים או במשרד מע"מ האזורי: עוסק אשר הדרישה להחזר הינה מעל הסכום הקובע בבנק (18,636 ₪) יגיש את הדו"ח באמצעות האינטרנט או בהזנה למחשב ביחידה שבה הוא רשום (עוסק החייב בדיווח מקוון ידווח במערכת המקוונת).

לתשומת לבך:

- סכום ההחזר יוחזר לך בדרך כלל בתוך 30 יום מיום הגשת הדו"ח, וזאת בתנאי שהדו"ח הוגש במועד ונמצא תקין.
- הקפד שבמשרד מע"מ יהיו פרטים מעודכנים של חשבון הבנק שלך.

מה עושים במקרה של טעות בדו"ח?

במקרה שנפלה טעות ברישום סכום כלשהו הנדרש בדו"ח באפשרותך להגיש "דו"ח מתקן", שבו יצוינו הפרטים הנכונים. עליך להגיש את הדו"ח המתקן אך ורק במשרד האזורי שבו מנוהל תיקך, או באמצעות מייצג המקושר לשע"מ.

אם כתוצאה מהתיקון תחויב בתשלום נוסף יינתן לך שובר לתשלום במשרד או יופק במשרד המייצג, ויהיה עליך לשלמו בבנק הדואר או באינטרנט.

יודגש, שתשלום נוסף זה מחייב גם תשלום ריבית והפרשי הצמדה (לפעמים גם קנסות, בהתאם לנסיבות) לתקופה שבין המועד שבו היה עליך לשלם ובין המועד שבו שילמת בפועל.

דיווח מפורט

במסגרת תיקון מס' 37 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, שונה חוק מס ערך מוסף בכל הנוגע לאופן הדיווח התקופתי וכיו"ב. בעקבות התיקון נדרשים העוסקים לדווח באופן מפורט ומקוון על עסקאותיהם ועל התשומות ששימשו לביצוען.

בדיווח המפורט באופן מקוון, online, יכלול העוסק מידע מפורט על העסקאות והתשומות הנוגעות לתקופת הדיווח.

חובת הדיווח המקוון תחול על חייבי מס שונים, כהגדרתם בחוק על-פי היקף וסוג פעילותם. החל מינואר 2016 חלה חובת הדיווח המקוון על חייבי מס כמפורט להלן:

עוסקים:

1. חברות, אשר מחזור עסקאותיהם השנתי לשנת 2015 גבוה מ-1.5 מיליון ₪ (ללא תלות בשיטת ניהול החשבונות). יחידים, אשר מחזור עסקאותיהם השנתי לשנת 2015 גבוה מ-2.5 מיליון ₪ (ללא תלות בשיטת ניהול החשבונות).
2. כל העוסקים החייבים בניהול מערכת חשבונאות בשיטה הכפולה לפי הוראות ניהול פנקסים (ללא תלות בגובה מחזור עסקאותיהם).

מלכ"רים:

כל המלכ"רים, אשר מחזורם השנתי בשנת 2014 גבוה מ-20 מיליון ₪.

מוסדות כספיים:

כל המוסדות הכספיים, אשר מחזורם השנתי בשנת 2014 גבוה מ-4 מיליון ₪. אפשר לראות הנחיות מפורטות לביצוע הדיווח המקוון באתר של רשות המסים בישראל, שכתובתו taxes.gov.il.

הודעה על שינוי בעסק

עליך להודיע למשרד מע"מ שבו מנוהל תיקך על כל שינוי שחל בעסק, כגון שינוי סוג פעילות, שינוי כתובת, שינוי מספר טלפון, הפסקת פעילות עסקית (גם זמנית), חילופי גברי בשותפות וכן על כל שינוי באחד הפרטים שבטופס הרישום. עליך להודיע על השינוי בתוך 15 יום ממועד השינוי.

הודעה על סגירת עסק

במקרה של סגירת העסק, עליך לפנות למשרד מע"מ האזורי בתוך 15 יום מהפסקת הפעילות העסקית, [ולמלא טופס הודעה על סגירת עסק](#) או לחילופין לשלוח את הטופס למשרד מע"מ האזורי שם מתנהל תיקך.

במקרה של שותפות שנסגרה, על כל שותף למלא את טופס ההודעה על סגירת העסק. במקביל למילוי הטופס, עליך לבצע את הפעולות הבאות:

- לציין את התאריך המדויק של הפסקת הפעילות.
- לפרט את כל הציוד, הנכסים והמלאי של העסק, שטרם נמכרו ונשארו ברשותך.
- לשלם את כל החובות, אם ישנם, ולהביא צילום של הדו"ח התקופתי האחרון.
- לשלם מע"מ על כל מכירה של נכסי העסק, כגון מבנה, ציוד, רכב, מלאי טובין.

איזו פעילות עסקית אינה מחייבת רישום כעוסק?

אם עיקר הכנסתך ממשכורת, מגמלה או מקצבה, ונתת שירות (כמפורט בתקנה 6א לתקנות מע"מ) לעוסק, למלכ"ר או למוסד כספי, אינך חייב ברישום כעוסק. המע"מ החל על השירות שאתה נותן מוטל על מקבל השירות (מדובר במתן שירותים בעיקר בתחום המקצועות החופשיים).

אם אתה שכיר המבצע עסקה אקראית (חד-פעמית) בעלת אופי מסחרי, עליך לדווח על עסקה זו באמצעות טופס דיווח "עסקת אקראי".

אם אתה משכיר נכס אחד עסקי או שניים ואין לך פעילות עסקית נוספת כעוסק, אתה רשאי לבקש להעביר את חובת תשלום המע"מ על דמי השכירות לשוכר, אם השוכר מסכים לכך. לשאלות נוספות שמתעוררות בנושא, מומלץ שתפנה לקבל ייעוץ והכוונה במשרד מע"מ האזורי.